

**ДОКТРИНАТА
ЗА СЪБИТИЯТА ОТ
ПОСЛЕДНОТО ВРЕМЕ**



24. АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

В НЕБЕТО има СВЕТИЛИЩЕ, истинското светилище, което Бог е установил, а не човек. В него Исус служи за нас, като предоставя на разположение на вярващите ползвите, предлагани от Неговата изкупителна жертва, принесена веднъж завинаги на кръста. Въведен е в длъжност като наш велик Първосвещеник и започва Своята посредническа служба след възнесението Си. В 1844 г., в края на пророческия период от 2300 дни, Той навлиза във втората и последна фаза на изкупителната Си служба. Тя е дело на изследователен съд, част от окончателното ликвидиране на греха, символизирано чрез очистването на старото еврейско светилище в Деня на умилостивението. В тази символична служба светилището се е очиствало с кръв от жертвени животни, но небесните неща се очистват със съвършената жертва на Исусовата кръв. На небесните разумни същества изследователният съд открива кой измежду мъртвите е заспал в Христос и се счита достоен да има дял в първото възкресение. Открива кой измежду живите е пребъдвал в Христос, пазил е заповедите на Бог и вярата в Исус и чрез Него може да бъде преселен във вечното Му царство. Този съд защитава Божията справедливост, проявяваща се при спасяване на вярващите в Исус. Съдът обявява, че останалите верни на Бог ще приемат царството. С края на тази Христова служба приключва благодатното време преди Пришествието. (Евр. 8:1-5; 4:14-16; 9:11-28; 10:19-22; 1:3; 2:16, 17; Дан. 7:9-27; 8:13, 14; 9:24-27; Чис. 14:34; Йез. 4:6; Лев. 16; Откр. 14:6, 7; 20:12; 14:12; 22:12.)

СЛУЖБАТА НА ХРИСТОС В НЕБЕСНОТО СВЕТИЛИЩЕ

О АСЪТ НА ВЕЧЕРНАТА СЛУЖБА НАБЛИЖАВА. Свещеникът е в двора на Йерусалимския храм, готов да принесе в жертва едно агне. Когато издига нож да заколи жертвата, земята се разтърсва. Уплашен, той изпуска ножа и агнето побягва. Сред шума от земетресението чува силен звук — една невидима ръка раздира завесата на храма от горе до долу.

Срещу града черни облаци забулват кръста. След като Исус, пасхалното Божие Агне, извиква: „Извърши се!”, Той умира за греховете на света.

Символът среща първообраза. Събитието, което храмовите служби са сочили през вековете, е станало. Спасителят принася Своята умилюстителна жертва и тъй като символът среща действителността, обредите, предвещаващи тази жертва, са преустановени. И така, следват разкъсаната завеса, изпуснатият нож, побягналото агне.

Но в историята на спасението има нещо повече. То се простира

отвъд кръста. Възкресението и възнесението насочват вниманието ни към небесното светилище, където вече не като Агне, Исус служи като Свещеник. Жертвата е била принесена веднъж завинаги (Евр. 9:28), сега Той прави достъпно за всички спечеленото с тази изкупителна жертва.

СВЕТИЛИЩЕ В НЕБЕТО

Бог заповядва на Моисей да направи светилище — място, където да обитава на земята (Изх. 25:8), първата скиния, в която се изпълняват службите при първия (стария) завет (Евр. 9:1). Това е място, където хората са поучавани върху пътя на спасението. Около 400 години по-късно постоянният храм в Йерусалим, изграден от цар Соломон, замества преносимата скиния на Моисей. След като Навуходоносор разрушава този храм, заточениците, завърнали се от вавилонското пленничество, построяват втори храм, който Ирод Велики разкрасява, а римляните унищожават в 70 г. сл. Хр.

Писанието разкрива, че в новия завет също има светилище и то е в небето. В него Исус Христос служи като Първосвещеник, „Който седна отдясно на престола на Величието”. Това светилище е „истинската скиния, която Господ е поставил, а не човек” (Евр. 8:1, 2).¹ На планината Синай на Моисей е показан „образ”, копие, миниатюрен модел на небесното светилище (вж. Изх. 25:9, 40).² Писанието нарича светилището, издигнато от Моисей, „образите на небесните неща” и неговите свети места — „образ на истинското” (Евр. 9:23, 24). Земното светилище и неговите служби ни помагат да вникнем в ролята на небесното светилище.

Цялото Писание доказва съществуването на небесно светилище или храм (Пс. 11:4; 102:19; Мих. 1:2, 3).³ Във видение Йоан вижда небесното светилище. Той го описва като „храма на скинията на свидетелството” (Откр. 15:5) и „Божия храм, който е на небето” (Откр. 11:19). Там той вижда принадлежностите в светилището: седемте светилници и златния олтар (Откр. 1:12; 8:3). Вижда и ковчега на завета, като онзи в земната Светая Светих (Откр. 11:19).

Небесният кадилен олтар е поставен пред Божия престол (Откр. 8:3; 9:13) в небесния храм (Откр. 4:2, 7:15, 16:17). Небесната престолна зала (Дан. 7:9, 10) е в храма на небесното светилище. Ето защо последните присъди идват от небесния храм (Откр. 15:5-8).

Следователно е ясно, че Писанието представя небесното све-

тилище като действително място (Евр. 8:2), а не като символ или абстракция.⁴ Небесното светилище е главното място на Божия престол.

СЛУЖБАТА В НЕБЕСНОТО СВЕТИЛИЩЕ

Светилището възпява вестта за спасението. Чрез неговите служби Бог разкрива евангелието (Евр. 4:2). Службите в земното светилище са били „образ (на гр. *parabole* — притча) на сегашното време” за първото идване на Христос (Евр. 9:9, 10). Чрез символ и обред Бог е целял да съсредоточи вярата на Израел в жертвата и свещеническата служба на световния Изкупител, „Божия Агнец”, Който носи греха на света (Гал. 3:23; Йоан 1:29).⁵

Светилището описва три фази на Христовата служба: (1) заместническата жертва; (2) посредничеството на свещеника и (3) последната присъда.

Заместническата жертва.

Всяка жертва в [земното] светилище символизира Исусовата смърт за опрощение на греха, изявявайки истината, че „без проливане на кръв няма прощение” (Евр. 9:22). Тези жертви илюстрират:

1. Божието осъждане на греха.

Тъй като грехът е дълбок бунт против всичко, което е добро, чисто и вярно, той не може да бъде пренебрегнат. „Заплатата на греха е смърт” (Рим. 6:23).

2. Христовата заместническа смърт. „Всички ние се заблудихме като овце... и Господ възложи на Него беззаконието на всички ни” (Ис. 53:6). „Христос умря за греховете ни според Писанията” (1 Кор. 15:3).

3. Бог осигурява изкупителната жертва. Тази жертва е Исус Христос, „Когато Бог постави за умилолюбивост чрез Неговата кръв посредством вяра” (Рим. 3:24, 25). „Който (Бог) за нас направи грешен Онзи (Христос), Който не знаеше грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога” (2 Кор. 5:21). Христос, Изкупителят, понася осъждането на греха върху Себе Си. Следователно „Христос беше наранен поради нашите престъпления, беше бит поради нашите беззакония; върху Него дойде наказанието, донасящо нашия мир и с Неговите рани ние се изцелихме” (Ис. 53:5).⁶

Жертвите в земното светилище са се повтаряли. Тази обредна притча за изкупление се е разказвала и преразказвала година след година. В контраст, изпълнението на символа — истинската изкупителна жертва на нашия Господ — се случва на Голгота, *веднъж завинаги* (Евр. 9:26-28; 10:10-14).

На кръста наказанието за греха на човека е платено напълно. Божественото правосъдие е удовлетворено. От гледна точка на Закона Божията благосклонност към света е възстановена (Рим. 5:18). Изкуплението или примирението е завършено

на кръста, както е било предвидано чрез жертвите. Разкайният се вярвач може да приеме с доверие завършеното дело на нашия Господ.⁷

Свещеникът посредник. Ако жертвата изкупва греха, защо е необходим свещеник?

Ролята на свещеника насочва вниманието върху потребността от посредник между грешниците и Бог. Посредничеството на свещеника разкрива сериозността на греха и отчуждението, което грехът причинява между безгрешния Бог и грешното създание. „Както всяка жертва предвещаваше Христовата смърт, така всеки свещеник предвещаваше Христовата посредническа служба на Първосвещеник в небесното светилище. „Защото има само един Бог и един ходатай между Бога и хората — човекът Христос Исус” (1 Тим. 2:5).”⁸

1. Посредник и изкупление. Поръсването с изкупителната кръв по време на посредническата служба на свещеника е считано за форма на изкупление (Лев. 4:35). Английската дума *изкупление* предполага примирение между две отчуждили се страни. Както примирителната смърт на Христос примирява света с Бога, така и Неговото посредничество чрез заслугите на безгрешния Му живот и заместническа смърт правят примирението с Бог лична действителност за вярващия.

Свещенството на левитите илюстрира спасителната служба на

Христос от смъртта Му насам. Нашият велик Първосвещеник служи „отдясно на престола на Величието в небесата” като „Служител на светилището и на истинската скиния, която Господ е поставил, а не човек” (Евр. 8:1, 2).

Небесното светилище е великият команден център, където Христос извършва свещеническата Си служба за нашето спасение. Той може „съвършено да спасява тези, които идват при Бога чрез Него, понеже винаги живее, за да ходатайства за тях” (Евр. 7:25). Ето защо ние сме насърчени да „пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време” (Евр. 4:16).

Вземното светилище свещениците извършват две специални служби — всекидневна служба в Светая, или първото отделение (вж. гл. 4 на тази книга), и веднъж в годината в Светая Светих, или второто отделение. Тези служби символизират Христовата свещеническа служба.⁹

2. Службата в Светая. Свещеническата служба в Светая на светилището може да се определи като служба на посредничество, прощение, примирение и възстановяване. Като непрестанно служене, тя дава възможност за постоянен достъп до Бог чрез свещеника.¹⁰ Така се символизира истината, че покаяният се грешник има пряк и постоянен достъп до Бог чрез свещеническата служба на Христос като Ходатай и

Посредник (Еф. 2:18; Евр. 4:14-16; 7:25; 9:24; 10:19-22).

Когато разкаялият се грешник¹¹ донася жертвата си в светилището, той поставя ръцете си върху главата на невинното животно и изповядва греховете си. Този акт символично прехвърля и греха, и наказанието за него върху жертвата. В резултат на това самият той получава прощение на греховете.¹² *Еврейска енциклопедия* пояснява: „Полагането на ръце върху главата на жертвата е обикновен обред, чрез който се извършва прехвърлянето на греховете. Всяка жертва съдържа идеята за заместване; жертвата заема мястото на грешника”.¹³

Кръвта на жертвата се прилага по два начина: **а)** когато се внася в Светая, с нея се попръсква пред вътрешната завеса; от нея се слага и на роговете на олтара за благоуханно кадене (Лев. 4:6, 7, 17, 18); **б)** когато не се внася в светилището, тя се слага на роговете на олтара за всеизгаряне в двора (Лев. 4:25, 30). В този случай свещеникът изяжда част от месото на жертвата (Лев. 6:25, 26, 30). И в двата случая участниците разбират, че техните грехове и отговорност са пренесени върху светилището и неговото свещеничество.¹⁴

„В тази образна притча *светилището поемаше вината и отговорността на каещия се грешник* — поне в настоящия момент, — когато той принасяше жертва за грях, изповядвайки прегрешенията си. Той си отиваше опростен, сигурен, че Бог го е приел. Така и в първообразна-

та опитност, когато грешникът е воден от Светия Дух към покаяние, да приеме Христос за свой Спасител и Господ, Исус взема греховете и задълженията му. Човекът бива опростен щедро. Христос е Гарант на вярващия и негов Заместник.”¹⁵

Като символ и първообраз службата в Светая цели преди всичко едно правилно разбиране от човека на свещеническата служба на Христос, осигуряваща на грешника прощение и примирение с Бога (Евр. 7:25). „Заради Христос Бог прощава на покаялия се грешник, като му вмениява праведния характер и послушание на Своя Син и записва името му в книгата на живота като Негово дете (Еф. 4:22; 1 Йоан 1:9; 2 Кор. 5:21; Рим. 3:24; Лука 10:20). Когато вярващият живее в Христос, чрез благодатта на Господ и Светия Дух той расте духовно и развива добродетели и качества, отразяващи

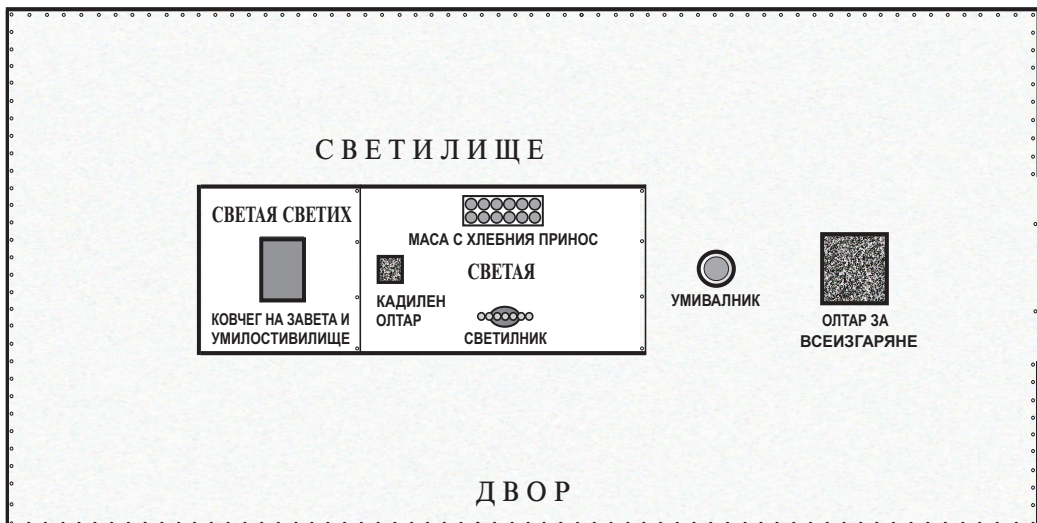
Божествения характер (2 Пет. 3:18; Гал. 5:22, 23).”¹⁶

Службата в Светая осъществява в грешника оправдание и освещение.

Последният съд. Събитията в Деня на умилостивението описват трите фази на окончателния Божи съд. Те са: (1) „съдът преди хилядата години” (или „изследователният”), наречен още „съд преди Пришествието”; (2) „съдът през хилядата години”; (3) „изпълнителният съд”, който се извършва в края на хилядата години.

1. Службата в Светая Светих. Свещеническата служба във второто отделение се занимава главно с очистването на светилището и на Божия народ. Тази форма на служене, която се фокусира в Светая Светих на светилището и която само първосвещеникът може да изпълня-

ПЛАН НА ЕВРЕЙСКОТО СВЕТИЛИЩЕ



ва, е ограничена до един ден от религиозната година.

Очистването на светилището изисква два козела — Господния козел и козела за отпускане (евр. ез. *Azazel*). Принасяйки в жертва Господния козел, първосвещеникът извършва умилостивение (Лев. 16:20; 16:16-18).

Внасяйки в Светая Светих кръвта на Господния ярец, представящ кръвта на Христос, свещеникът в присъствието на Бога веднага попръсква умилостивилището — плочата на ковчега с десетте заповеди, — за да задоволи изискванията на Божия свят закон. Това дело символизира неизмеримата цена, която Христос трябва да плати за нашите грехове и изразява силното желание на Бог да примири Своя народ със Себе Си (2Кор. 5:19). С тази кръв свещеникът попръсква олтара за благоуханно кадене и олтара за всеизгаряне, попръскван всеки ден в годината с кръвта на представяните жертви за изповядани грехове. Така първосвещеникът извършва умилостивение за светилището и за народа (Лев. 16:16-20, 30-33).

После, представяйки Христос като посредник, първосвещеникът взема върху себе си греховете, омърсили светилището, и ги възлага на живия козел Азazel, който изпраща в пустинята, далеч от стана на Божия народ. Това дело премахва греховете, символично прехвърлени от изповядващите се чрез кръвта на жертвите за прощение в светилището (Лев. 16:16-20, 30-33).¹⁷ Така се

уреждат отношенията между Бог и Неговия народ.¹⁸

Денят на умилостивението пояснява съдебния процес, който се занимава с изкореняването на греха. Изкуплението, извършавано в този ден, „загатваше как заслугите на Христос премахват греха навеки и как се осъществява пълно примирение на Вселената в хармонично съжителство под управлението на Бог“.¹⁹

2. Азazel, козелът за отпускане. Преводът на израза „козел за отпускане“, от евр. ез. *azazel*, идва от Вулгата — *caper emissaries*, „изгонен ярец“ (Лев. 16:8).²⁰ Един внимателен преглед на Левит гл. 16 открива, че азazel представя Сатана, а не Христос, както някои мислят. Доказателствата в подкрепа на това обяснение са: (1) козелът за отпускане не е заклан като жертва и затова не може да се употреби като средство за прощение на греха. Защото „без проливане на кръв няма прощение“ (Евр. 9:22); (2) светилището бива изцяло очистено чрез кръвта на Господния козел преди още козела за отпускане да се включи в обряда (Лев. 16:20); (3) стихът третира козела за отпускане като същество, което стои срещу Бог и Му се съпротивлява (Лев. 16:8; буквално гласи: „един жребий за Господа и другия жребий за отпускане [азazel]“). Следователно в контекста на светилищната притча по-логично е да виждаме в яреца за Господ символ на Христос и в яреца за отпускане — азazel — символ на Сатана.²¹

3. Различните фази на съда. Обредът с козела за отпускане в Деня на умилостивението сочи откъд Голгота към завършека на конфликта с греха — осъждането на греха и на Сатана. „Цялата отговорност за греха ще падне върху Сатана, негов инициатор и подстрекател. Сатана и неговите последователи, и всички резултати от греха ще бъдат унищожени и премахнати от Вселената. Следователно умилостивението чрез съд ще доведе до пълно помирение и хармония във Вселената (Еф. 1:10). Това е крайната цел, която втората и последна фаза на Христовата свещенческа служба в небесното светилище ще осъществи.”²² Този съд ще оправдае Бог пред Вселената.²³

Денят на умилостивението описва трите фази на последния съд:

а. Заличаването на греховете от светилището е свързано с първата фаза на съда преди Пришествието. Тя „разглежда имената, записани в книгата на живота, както в Деня на умилостивението изповяданите грехове на каещия се биват премахвани от светилището. Фалшивите вярващи ще бъдат отсети; вярата на истинските вярващи и тяхната връзка с Христос ще бъдат потвърдени пред Вселената и греховете им заличени”.²⁴

б. Заточаването на козела за отпускане в пустинята символизира хилядагодишното оставане на Сатана в плен на тази опустошена земя, което започва при Второто пришествие и съвпада с втората фаза на съда в небето (Откр. 20:4;

1 Кор. 6:1-3). Този хилядагодишен съд преглежда случаите на нечестивите и ще помогне на спасените да вникнат в Божиите постъпки с греха и с онези грешници, които не са били спасени. Той ще отговори на всички въпроси на спасените за Божията милост и правда (вж. гл. 27 на тази книга).

в. Очистеният лагер символизира резултатите на третата изпълнителна фаза на съда, когато огън унищожаваш нечестивите и очиства земята (Откр. 20:11-15; Мат. 25:31-46; 2 Пет. 3:7-13, вж. гл. 27 на тази книга).

НЕБЕСНОТО СВЕТИЛИЩЕ В ПРОРОЧЕСТВОТО

Дотук съсредоточихме вниманието си върху светилището от гледна точка на символите и тяхното изпълнение. Сега ще го разгледаме в пророчеството.

Помазване на небесното светилище. Пророчеството за 70-те седмици от Дан. гл. 9 разкрива встъпването на Христос в свещенческа служба в небесното светилище. Едно от последните събития през 490-те години е помазването на „Пресвятия” (Дан. 9:24, вж. гл. 4 на тази книга). Еврейското *godesh godeshim*, преведено като „Пресвятия”, буквално значи „Светая Светих”. Следователно по-добре би било фразата да се преведе „да се помаже Светая Светих” или „да се помаже най-святото място”.

При осветяване земното светилище е помазвано със свято

масло, за да бъде посветено за службите си. Така и при тържественото откриване на небесното светилище то трябва да бъде помазано и посветено за посредническата служба на Христос. След Своята смърт и възнесение (Дан. 9:27)²⁵ Христос започва службата Си като наш Първосвещеник и Посредник.

Очистване на небесното светилище. Говорейки за очистването на небесното светилище, Посланието към евреите казва: „Всичко се очиства с кръв; и без проливане на кръв няма прощение. И така, необходимо беше образите на небесните неща (земното светилище) да се очистват с тези жертви (кръвта на животни), а самите небесни неща (небесното светилище) — с жертви по-добри от тях” — скъпоценната кръв на Христос (Евр. 9:22, 23).

Мнозина коментатори са обърнали внимание на това библейско учение. Хенри Алфорд отбелязва, че „самото небе имаше нужда от очистване и го получи чрез умилюстителната кръв на Христос”.²⁶ Б. Ф. Уесткот коментира: „Може да се каже, че дори „небесните неща”, доколкото олицетворяват условията на бъдещия живот на човека, доведоха посредством грехопадението до необходимостта от нещо, което изискваше очистване”. Кръвта на Христос — казва той — е на разположение „за очистването на небесния първообраз на земното светилище”.²⁷

Както греховете на Божия народ са се полагали чрез вяра върху жертвата за грях и после символично са се пренасяли в земното светилище, така и под новия завет изповяданите грехове на покаяните се полагат чрез вяра върху Христос.²⁸

И както в символичния ден на умилюстителнието с очистването на земното светилище се заличават натрупаните там грехове, така небесното светилище се очиства чрез заличаване на записаните грехове в небесните книги. Но преди да стане това, книгите ще бъдат прегледани, за да се определи кой с покаяние и вяра в Христос има право да влезе във вечното царство. Следователно очистването на небесното светилище включва разследване или съд²⁹, който е символизиран чрез Деня на умилюстителнието като ден на съд.³⁰ Този съд решава кой ще бъде спасен и кой загубен преди Второто пришествие, защото тогава Христос се връща с наградата, която дава да отплати на всеки според делата му (Откр. 22:12). Тогава ще се отговори и на сатанинските обвинения (Откр. 12:10).

Всички истински покаяни, приели с вяра умилюстителната жертва на Христос, биват опростени. Когато този съд ги намери облечени в дрехата на Христовата правда, греховете им биват заличени и те биват сметени годни за вечен живот. „Който победи, ще се облече така в бели дрехи — казва Исус — и Аз никога няма да залича името му от книгата на живота, а ще изповядам името му

пред Моя Отец и пред Неговите ангели” (Откр. 3:5).

Пророк Даниил разкрива естеството на този изследователен съд. Докато отстъпническата сила, символизирана чрез малкия рог, продължава да богохулства против Бог и да преследва народа Му (Дан. 7:8, 20, 21, 25), тронове се полагат и Бог председателства последния съд. Този съд става в престолната зала на небесното светилище и на него присъстват множество небесни свидетели. Когато съдът заема мястото си, книгите се отварят, показвайки, че съдилището започва разследването (Дан. 7:9, 10). В резултат на този съд отстъпническата сила бива погубена (Дан. 7:11).³¹

Времето на съда. Отец и Христос участват в изследователния съд. Преди да се върне на земята на „небесните облаци”, Христос идва като „Човешки Син” с „небесните облаци” при „Стария по дни”, Бог-Отец, и застава пред Него (Дан. 7:13). Откакто се е възнесъл, Христос служи като първосвещеник, наш посредник пред Бога (Евр. 7:25). Но сега идва да получи царството (Дан. 7:14).

1. Засенчване на Христовата свещеническа служба. Дан. гл. 8 ни говори за борбата между доброто и злото и за последната Божия победа. Тази глава разкрива, че в периода между встъпването на Христос в първосвещеническа служба и очистването на светилището една земна сила ще засенчва Неговата служба.

Овенът в това видение представлява Мидо-Персийската империя (Дан. 8:3). Двата рога, от които високият се появява по-късно, показват ясно двете фази на развитие — доминиращата персийска част от империята, която възниква по-късно. Както предсказва Даниил, това източно царство разпростира силата си към „запад, към север и към юг” и става „велико” (Дан. 8:4).

Козелът, който идва от запад, символизира Гърция. Нейният голям рог, „първият цар”, представлява Александър Велики (Дан. 8:21). Идейки от „запад”, Александър бързо покорява Персия. Няколко години след смъртта му империята е разделена на „четири царства” (Дан. 8:8, 22): царствата на Касандър, Лизимах, Селевкий и Птоломей.

В „следващите времена на царуването им” (Дан. 8:23), с други думи, към края на разделената Гръцка империя „един малък рог” ще се появи (Дан. 8:9). Някои смятат, че Антиох Епифан, сирийски цар, който управлявал Палестина за кратко време във II век пр. Хр., изпълнява тази част на пророчеството. Други, включително мнозина от реформаторите, са идентифицирали този малък рог като Рим в двете му фази — езическа и папска. Това последно обяснение подхожда точно на подробностите, дадени от Даниил, докато при другото не е така.³² Обърнете внимание на следните точки:

а. Силата на малкия рог се простира от падането на Гръцката империя до „последните времена”

(Дан. 8:17). Само Рим, езическият и папският, отговаря на това време.

б. Пророчествата на Даниил (гл. 2, 7, 8) съвпадат едно с друго (вж. пророческата карта, приложена в тази глава). Четирите метални части на образа в Дан. гл. 2 и четирите звяра в Дан. гл. 7 представляват едни и същи световни империи: Вавилон, Мидо-Персия, Гърция и Рим. Краката от желязо и глина и десетте рога на четвъртия звяр представят падането на Рим; тези разделени държави трябва да продължават съществуването си до Второто пришествие. Забележете, че и двете пророчества сочат Рим като наследник на Гърция и последно царство преди Второто пришествие и преди последния съд. Малкият рог от Дан. гл. 8 следва същия път; идва след Гърция и бива погубен свръхестествено — „смазан не с ръка” (Дан. 8:25; 2:34).³³

в. Мидо-Персия се „възвеличи”, Гърция се „възвеличи много”, а малкият рог „порасна твърде много” (Дан. 8:4, 8, 9). Рим, една от най-големите световни империи, отговаря и на тази подробност.

г. Само Рим разширява империята си към юг (Египет), изток (Македония и Мала Азия) и „Славната земя” (Палестина) точно както пророчеството предсказва (Дан. 8:9).

д. Рим се повдига против „Началника на множеството”, самия „Началник на началниците” (Дан. 8:11, 25) Исус Христос. „Против Него и Неговия народ Римската сила води най-изумителната война. Това описание се отнася за езическа-

та и папската фаза на Рим. Докато езическият Рим се противопоставя на Христос и наистина разрушава храма в Йерусалим, папският Рим успешно засенчва посредническата служба на Христос за грешниците в небесното светилище (Евр. 8:1, 2), като я замества със свещенство, което претендира да прощава чрез посредничество на хора.”³⁴ (вж. гл. 13 на тази книга.) Тази отстъпила сила ще действа успешно, защото „тръшна на земята истината, направи по волята си и успя” (Дан. 8:12).

2. Времето на възстановяване, очистване и съд. Бог няма да позволи помрачаването на истината за първосвещеническата служба на Христос да продължи безкрайно. Чрез верни, богобоязливи мъже и жени Той възстановява Своето дело. Реформацията разкрива отчасти ролята на Христос като наш Посредник, което причинява голямо съживяване в християнския свят. Но има да се открият още много истини за небесната служба на Христос.

Видението на Даниил пояснява, че ролята на Христос като първосвещеник ще бъде прогласена в „последните времена” (Дан. 8:17), когато Той започне особеното Си дело на очистване и съд в допълнение към постоянното му застъпническо служене (Евр. 7:25).³⁵ Видението определя точно кога Христос трябва да започне изследователния съд и очистването на светилището, символизирано чрез Деня на умилостивението (Дан. 7). „До две хиляди и триста

деноношия; тогава светилището ще се очисти” (Дан. 8:14).³⁶ Тъй като видението се отнася за края на времето, светилището, за което се говори, не може да бъде земното, защото то е разрушено в 70 г. сл. Хр. Следователно пророчеството трябва да се отнася за небесното светилище на новия завет, мястото, където Христос служи за нашето спасение.

Какво са 2300 дни, или „2300 вечери и утрини”, както гласи на еврейски?³⁷ Съгласно Бит. гл. 1 „вечер и утрин” съставляват един ден. Както видяхме в гл. 4 и 13 на тази книга, времевият период в едно символично пророчество е също символичен; един пророчески ден представлява една година. Но много християни през вековете са вярвали, че 2300 дни от Дан. гл. 8 означават 2300 буквални години.³⁸

а. Дан. гл. 9 — ключ за разбиране на Дан. гл. 8. Бог заповядва на ангел Гавриил да направи така, че Даниил „да разбере видението” (Дан. 8:16). Но въздействието на видяното е толкова силно, че Даниил се разболява и Гавриил трябва да прекъсне обяснението. В края на гла-

вата Даниил обяснява: „А се чудех за видението, защото никой не го разбираше” (Дан. 8:27).

Поради това прекъсване Гавриил трябва да забави обяснението за времеви период — единствената страна на видението, която той не обяснява. Дан. гл. 9 описва връщането на ангела с цел да изпълни тази отговорност. Дан. гл. 8 и 9 са свързани; последната е ключът за откриване на тайната за 2300 дни.³⁹ Когато Гавриил се връща, той казва на Даниил: „Излязох да те направя способен да разбереш... затова размисли за работата и разбери видението” (Дан. 9:22, 23). Тук той се връща към видението за 2300 дни. Желанието му да обясни времето на видението от Дан. гл. 8 посочва защо той представя обяснението чрез пророчеството за 70-те седмици.

70-те седмици, или 490 години, са „определени”, т.е. „декретирани” за евреите и Йерусалим (Дан. 9:24). Основният глагол на еврейски е *chathak*. Макар че е употребен само веднъж в Писанията, неговото значение може да се разбере от други еврейски източници.⁴⁰ Според



добре познатия еврейско-английски речник на Гезений глаголт често означава „да отрежа“ или „да разделя“.⁴¹

На тази основа обясненията на Гавриил са много показателни. Той казва на Даниил, че 490 години трябва да се отрежат от по-дългия период 2300 години. За начална точка на 490-те години Гавриил посочва „излизането на заповедта да се съгради отново Йерусалим“ (Дан. 9:25), което става в 457 г. пр. Хр., седмата година на Артаксеркс (вж. гл. 4 на тази книга).⁴²

490-те години завършват в 34 г. сл. Хр. Като „отрежем“ 490 години от 2300, остават 1810 години, които се простират до 1844 г. сл. Хр.⁴³

б. Към по-пълно разбиране на Христовата служба. В началото на XIX век много християни — включително баптисти, презвитерианци, методисти, лутерани, англиканци, епископални, Ученици на Христос, конгрешани, започват усилено изучаване на пророчеството от Дан. гл. 8.⁴⁴ Всички те очакват важни събития в края на 2300 години. Облягайки се на своето разбиране за силата на малкия рог и светилището, те очакват този пророчески период да завърши с очистване на църквата, освобождение на Палестина и Йерусалим, завръщане на евреите, падане на турската, т.е. мюсюлманската власт, унищожаване на папството, възстановяване на истинското поклонение, започване на хилядата години на земята, деня на съда, очистване на земята чрез огън и Второто пришествие.⁴⁵

Нито едно от тези предсказания не се осъществява и всички се разочароват. Жестокостта на тяхното разочарование е пропорционална с величието на предсказаното събитие. Но разочарованието на хората, които очакват Христос да дойде в 1844 г., е по-травмиращо от това на тези, които очакват завръщането на евреите в Палестина.⁴⁶

В резултат на разочарованието си, мнозина се отказват от изследване на пророчествата или изоставят историческия метод за тълкуване, който ги е довел до тези заключения.⁴⁷ Но има някои, които продължават с много молитви да гледат на Христовата служба в небесното светилище. Нови, богати проникновения възнаграждават усилията им. И тогава откриват, че вярата в историческите пророчества на ранната църква и на Реформацията е още валидна. Изчисленията на пророческото време са наистина верни. 2300 години са завършили в 1844 г. Тяхната грешка — и грешката на всички тълкуватели от онова време — е в събитието, което трябва да отбележи края на този период. Новата светлина за Христовата служба в светилището обръща разочарованието им в надежда и радост.⁴⁸

Изследването на библейското учение за светилището открива, че в 1844 г. Христос идва при Стария по дни и започва последната фаза на първосвещеническата Си служба в небесното светилище. Тази служба е символизирана с Деня на умилюствеността и очистването на свети-

лището, което Дан. гл. 7 описва като изследователен съд преди Пришествието.

Това ново вникване в Христовата небесна служба не е отклонение от историческата християнска вяра. То е в логична връзка с нея като неизбежен неин завършек. То е изпълнение на пророкуваното прогласяване на вечното евангелие, заключителната част на свидетелството за света.⁴⁹

ЗНАЧИМОСТА В РАМКИТЕ НА ВЕЛИКАТА БОРБА

Пророчествата от Дан. гл. 7 и 8 разкриват по-широката перспектива на окончателната развръзка на великата борба между Бог и Сатана.

Защита на Божия характер.

Чрез дейността на малкия рог Сатана се е опитвал да оспори Божия авторитет. Действията на тази сила са опозорили и погазили небесното светилище, центъра на Божието управление. Виденията на Даниил сочат към един съд преди Пришествието, в който Бог ще издаде осъдителна присъда над малкия рог, следователно и над самия Сатана. В светлината на Голгота предизвикателствата на Сатана ще бъдат опровергани. Всички започват да разбират и да се убеждават, че Бог е справедлив, че не Той е отговорен за проблема с греха. Неговият характер ще излезе оправдан и управлението Му, пропито с любов, ще бъде потвърдено.

Защита на Божия народ. Докато съдът осъжда силата на малкия

рог, „бе извършен съд за светиите на Всевишния” (Дан. 7:22). Наистина този съд оправдава пред Вселената не само Бог, но и Неговия народ. Макар светиите да са презирани и гонени заради вярата си в Христос през всички векове, този съд решава нещата. Божият народ ще постигне обещанието на Христос: следователно „Всеки, който изповяда Мен пред човеците, ще го изповядам и аз пред Моя Отец, Който е на небесата” (Мат. 10:32; Лука 12:8, 9; Откр. 3:5).

Съгъм и спасението. Изследователният съд излага ли на опасност спасението на вярващите в Исус Христос? Никак! Истинските вярващи живеят в единство с Христос и Му се доверяват като на посредник (Рим. 8:34). Тяхната сигурност се основава на обещанието: „Имаме Ходатай при Отца — Исус Христос Праведния” (1 Йоан 2:1).

Тогава защо е необходим изследователен съд преди Пришествието? Този съд не е за Божеството. Той е главно заради Вселената, тъй като отговаря на сатанинските обвинения и дава уверението, че в царството ще влязат само онези, които са се преобразили истински. Така Бог отваря книгите за справедливо разглеждане (Дан. 7:9, 10).

Човешките същества принадлежат към някоя от следните три класи: (1) нечестивите, които отхвърлят Божия авторитет; (2) истински вярващите, които чрез вяра се доверяват на Христовите заслуги и живеят

в послушание към Божия закон и (3) тези, които изглеждат като истински вярващи, но не са.

Непадналите същества могат лесно да различат първата класа. Но кой е истински вярващ и кой не? И двете групи са записани в книгата на живота, която съдържа имената на всички, отдали се някога на служба на Бога (Лука 10:20; Фил. 4:3; Дан. 12:1; Откр. 21:27). Самата църква има истински и фалшиви вярващи, жито и плевели (Мат. 13:28-30).

Божии непаднали същества не са всезнаещи, те не могат да четат в сърцето. „Затова е необходим един съд — преди второто идване на Христос, — който да пресеи истинското от фалшивото и да докаже на Вселената справедливостта на Бог при спасяването на искрените вярващи. Спорът е между Бог и всемира, не между Бог и вярното Му чедо. Това изисква отваряне на книгите, за да се открият онези, които са изповядвали вяра и чиито имена са записани в книгата на живота.“⁵⁰

Христос описва този съд в притчата за сватбата и гостите, отговорили на поканата Му. Тъй като не всички, които избират да бъдат християни, са истински ученици, царят идва да провери гостите и да види кой е със сватбарска дреха. Тази дреха е чистият, неопетнен характер на истинските Христови последователи. На църквата се дава „да се облече в светъл и чист висон“, без да има петно или бръчка, или друго подобно нещо (Откр. 19:8; Еф. 5:27). Чистият висон, казва Писанието, е „правед-

ните дела на светиите“ (Откр. 19:8). Той е правдата на Христос, Неговият неопетнен характер, който чрез вяра се придава на всички, приемащи Го за свой личен Спасител.⁵¹

Когато царят преглежда гостите, само облечените в дрехата на Христовата правда, щедро предложена в евангелската покана, биват приети като истински вярващи. Онези, които претендират, че са последователи на Бог, но живеят в непослушание и не са облечени в Христовата правда, ще бъдат заличени от книгата на живота (вж. Изх. 32:33).

Изследователният съд за всички, които проявяват вяра в Христос, не противоречи на спасението по благодат чрез вяра.

Апостол Павел знае, че един ден ще застане пред съда. Той изразява желанието „да се намеря в Него, без да имам за своя правда онази, която е от закона, а онази, която е чрез вяра в Христос, т. е. правдата, която е от Бога въз основа на вяра“ (Фил. 3:9). Всички свързани с Христос получават уверение за спасение. В последния съд преди Пришествието истинските вярващи, съединени с Христос, биват потвърдени пред непадналата Вселена.

Христос не може да осигури спасение на онези, които само са изповядали, че са християни и са извършили много добри дела (вж. Мат. 7:21-23). Небесните доклади следователно са повече от средство за отсяване на истинското от фалшивото. Те са основата за потвърждаване на спасението на истинските вярващи пред ангелите.

„Учението за светилището не само че не ограбва вяряцията от увереността за спасение чрез Христос, но го подкрепя. То просветлява ума и пояснява нагледно плана на спасението. Покаяното сърце с радост се надява на действителната заместническа смърт на Христос за сторените грехове, предварително символизирана чрез жертвоприношенията. Нещо повече, човекът протяга ръка, за да открие истинското ѝ значение в *живия* Христос, неговия Свещеник и Застъпник, в самото присъствие на святия Бог.”⁵²

Време е да бъдем готови.

Бог възнамерява преди Христовото пришествие тези добри вести за ключителната служба на Христос за спасението на човечеството да обхванат целия свят. Центърът на тази вест е вечното евангелие. То трябва да се оповестява настойчиво, защото „настана часът, когато Той ще съди” (Откр. 14:7). Този зов предупреждава света, че Божият съд за сега сега.

Днес живеем във времето на този съд, символизиран чрез Деня на умилюствеността. Както израелтяните са били призвани да смирят душите си в този ден (Лев. 23:27), така Бог при-

зовава целия Си народ да преживее искрено покаяние. Които искат да запазят имената си в книгата на живота, трябва да уредят отношенията си с Бог и ближните си през това време на Божия съд (Откр. 14:7).

Делото на Христос като Първосвещеник наближава своя завършек. Годишите на благодатното⁵³ време се нижат бързо. Никой не знае кога Божият глас ще заяви: „Извърши се!” „Бдете и се молете, защото не знаете кога ще настане времето” (Марк 13:33).

Макар и да живеем в страшното време — Деня на умилюствеността — не трябва да се боим. Исус Христос в двойната Си същност на жертва и свещеник служи в небесното светилище заради нас. Понеже, „като имаме велик Първосвещеник, Исус, Божия Син, Който е преминал до най-високите небеса, нека държим това, което сме изповядали. Защото нямаме такъв първосвещеник, който да не може да състрадава с нас в нашите слабости, а имаме Един, Който е бил във всичко изкушаван като нас, но пак е без грях. Затова нека пристъпваме с дръзновение към престола на благодатта, за да придобием милост и да намерим благодат, която да помага в подходящото време” (Евр. 4:14-16).

Бележки

1. Книгата „Евреи” разкрива реално светилище в небето. В Евр. 8:2 думата *светилище* е превод на гр. дума *ta hagia* — множествено число за свято (място, нещо). Допълнителните употреби на този множествен термин могат да се срещнат например в Евр. 9:8, 12, 24, 25; 10:19; 13:11. Различните преводи оставят впечатлението, че Христос служи само в Светая Светих или в свящото място, а не в светилището. Това е защото преводачите считат *ta hagia* за интензивно множествено число, преведимо като единствено. Но изучаването на

Септуагинта и на Йосиф Флавий показва, че терминът *ta hagia* се отнася последователно до „святите неща” или до „святите места” — т.е. самото светилище. Това е общ термин, използван да отразява цялото светилище с неговите Светая и Светая Светих.

Фактът, че еврейският език използва *ta hagia* по отношение на цялото светилище, намира силна екзегетична подкрепа в самото послание. Първата употреба на *ta hagia* в еврейския се среща в 8:2 и се отнася към „истинската скиния”. Тъй като от 8:5 е ясно, че „скинията” (*skene*) сочи на цялото светилище, по същия начин в Евр. 8:2 *ta hagia* трябва да посочва цялото небесно светилище. Няма причина множественото число на *ta hagia* на еврейски да се превежда като Светая Светих. В повечето случаи контекстът подкрепя превода на *ta hagia* като „светилището” („Christ and His High Priestly Ministry”; *Ministry*, October 1980, p. 49).

От проучването си върху земното светилище и *ta hagia* адвентните пионери са стигнали до заключението, че небесното светилище има две отделения. Това разбиране е залегнало в основата на развитието на тяхното учение за светилището (Damsteegt, „The Historical Development of the Sanctuary Doctrine in Early Adventist Thought” [unpublished manuscript, Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, 1983]; срв. White, *The Great Controversy*, pp. 413-415, 423-432).

2. Вж. *The SDA Bible Commentary*, rev. ed.; Ellen G. White, Comments, vol. 6, p.1082.

3. Древните еврейски писания разкриват, че някои равини също са вярвали в реалното небесно светилище. Коментирайки Изх. 15:17, един равин е казал: „[Разположението на земното] светилище отговаря на това на небесното, а [местоположението на] ковчега — на това на небесния трон” (*Midrash Rabbah, Numbers*, rev. ed. (London: Soncino Press, 1961) vol.1, chap. 4, sec. 13, p. 110., скобите са в ориг. Друг равин, цитиран във вавилонския Талмуд, говори за „небесния и земния Храм” (*Sanhedrin*, 99b, 1. Epstein, ed. (London: Soncino Press, 1969). Ето още един коментар: „Няма различни мнения, че светилището на земята отговаря на светилището на небето” (Leon Nemoj, ed. *The Midrash on Psalms*, trans. By William G. Braude (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1959, Psalm 30, sec. 1, p. 386).

4. Книгата „Послание към евреите” описва реално светилище в небето: „Реалността на небесното светилище се подчертава и от прилагателното „истинското” в Евр. 8:2. Небесното светилище е „истинското” или по-доброто светилище. Гръцкият термин, използван тук и в 9:24, където той отново се прилага за небесното светилище, е *alethinos*. Това гръцко прилагателно означава „истинско” в противовес на „привидно”. По отношение на класическата разлика за гръцкото прилагателно *alethes*, което означава „истинско” в противовес на „фалшиво,” прилагателното *alethinos*, използвано два пъти за небесното светилище като че ли недвусмислено сочи на действителната реалност на светилището в небето. Както Бог е описан като „реален” в Йоан 17:3 и последователно от Павел, например в 1 Сол. 1:9, с употребата на *alethinos*, така други части притежават истинност, тъй като са свързани с Неговата реалност. Тъй като небесното светилище е свързано с Божията реалност, то е също толкова реално, колкото и самият Бог” (Hasel, „Christ’s Atoning Ministry in Heaven”; *Ministry*, January 1976, special insert, p. 21c).

5. Holbrook, „Sanctuary of Salvation”; *Ministry*, January 1983, p. 14.

6. White, *The Desire of Ages*, p. 25.

7. Holbrook, „Light in the Shadows”; *Journal of Adventist Education*, October-November 1983, p. 27.

8. Пак там, с. 28.

9. „Както Христовата служба трябваше да се състои от две велики фази, всяка от които обхваща период от време и има особено място в небесното светилище, така и символична-

та служба се състоеше от две части — всекидневна и годишна, като за всяка бе посветено специално отделение на скинията” (White, *Patriarchs and Prophets*, p. 357).

10. В ежедневната утринна и вечерна жертва свещеникът представлява целия народ.

11. Бащата в семейството представлява жена си и децата си, които не принасят жертви.

12. Вж. например Angel M. Rodriguez, „Sacrificial Substitution and the Old Testament Sacrifices” in *Sanctuary and the Atonement*, pp. 134-156; A. M. Rodriguez, „Transfer of Sin in Leviticus” in *70 Weeks, Leviticus, and the Nature of Prophecy*, ed. F. B. Holbrook (Washington, D. C.: Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, 1986), pp. 169-197.

13. „Atonement, Day of” in *The Jewish Encyclopedia*, ed. Isidore Singer (New York: Funk and Wagnalls Co., 1903), p. 286. See also Hasel, „Studies in Biblical Atonement 1: Continual Sacrifice, Defilement/Cleansing and Sanctuary” in *Sanctuary and the Atonement*, pp. 97-99.

14. Hasel, „Studies in Biblical Atonement 1”, pp. 99-107; Alberto R. Treiyer, „The Day of Atonement as Related to the Contamination and Purification of the Sanctuary”; *70 Weeks, Leviticus, Nature of Prophecy*, p. 253.

15. Holbrook, „Light in the Shadows”, p. 27.

16. Пак там, p. 29.

17. Вж. например Hasel, „Studies in Biblical Atonement II: The Day of Atonement” in *Sanctuary and Atonement*, pp. 115-125.

18. Срв. Hasel, „The Little Horn; the Saints, and the Sanctuary in Daniel 8” in *Sanctuary and Atonement*, pp. 206, 207; Treiyer, „Day of Atonement”, pp. 252, 253.

19. Holbrook, „Light in the Shadows”, p. 29.

20. Срв. „Azazel”; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., p. 102.

21. Holbrook, „Sanctuary and Salvation”, p. 16. През вековете изследователите на Библията също стигат до подобни заключения. В Септуагинта *azazel* е преведен като *apopotraios*, гръцка дума за злостно божество. Древните еврейски писатели и раннохристиянските отци са го наричали *дявол* (*SDA Encyclopedia*, rev. ed., pp. 1291, 1292). Сред изследователите от XIX и XX в. със сходни възгледи са Самюел М. Цвермер, Уйлям Милигън, Джеймс Хастингс и Уйлям Смит от Презвитерианската църква; Е. У. Хенгстенберг, Елмър Флак и Х. С. Алеман от Лутеранската църква; Уйлям Дженкс, Чарлз Бийчър и Ф. Н. Пелубе от Конгрешанската църква; Джон М'Клинтък и Джеймс Стронг от Методистката църква; Джеймс Грей от Реформираната епископална църква; Дж. Б. Ротерхорн от Учениците на Христос; и Джордж А. Бартън от Обществото на приятелите. Мнозина други изразяват сходни възгледи (*Questions on Doctrine*, pp. 394, 395).

Ако *azazel* представлява Сатана, как може Писанието (вж. Лев. 16:10) да го свързва с изкуплението? Както първосвещеникът, след като е очистил светилището, е възложил греховете върху азазел, който завинаги е трябвало да бъде отстранен от Божия народ, така и Христос, след като очисти небесното светилище, ще възложи изповяданите и простени грехове на Неговия народ върху Сатана, който тогава ще бъде отстранен завинаги от спасените. „Колко е уместно, че заключителният акт на драмата за Божието справяне с греха ще бъде връщането върху главата на Сатана на всички грехове и вини, произхождащи първоначално от него и причинили някога такава трагедия в живота на хората, които сега са освободени от греха чрез изкупителната кръв на Христос. Така цикълът се затваря. Само когато Сатана, подстрекателят на всички грехове, бъде премахнат най-накрая, ще може да се твърди истински, че грехът е заличен завинаги от Божията вселена. В този смисъл можем да разберем, че козелът за отпускане играе определена роля в „умилостивението” (Лев. 16:10). Когато праведните бъдат спасени, нечестивите — „отрязани” и Сатана вече не съществува,

тогава и чак тогава Вселената ще бъде в състояние на съвършена хармония, както е била преди навлизането на греха” (*The SDA Bible Commentary*, rev. ed., vol. 1, p. 778).

22. Holbrook, „Sanctuary of Salvation”, p. 16.

23. Treiyer, „Day of Atonement”, p. 245.

24. Holbrook, „Light in the Shadows”, p. 30.

25. Вж. гл. 4.

26. Henry Alford, *The Greek Testament*, 3rd ed. (London: Deighton, Bell and Co. 1864), vol. 4, p. 179.

27. В. F. Westcott, *Epistle to the Hebrews*, pp. 272, 271.

28. Възлагайки тези изповядани грехове върху Христос, те „всъщност се прехвърлят върху небесното светилище” (*White, The Great Controversy*, p. 421).

29. Този съд се занимава с онези, които изповядват, че са последователи на Бог. „В символичната служба в Деня на умилоствението участваха само дошлите при Бога с изповед и покаяние, чиито грехове бяха пренесени върху светилището чрез кръвта на жертвата за грях. Така и във великия ден на приключване на изкуплението и на изследователния съд се разглежда само животът на изповядалите, че принадлежат към Божия народ. Съдът над безбожните е специален и се извършва отделно в по-късен период. „Защото дойде времето да се започне съдът от Божия дом; и ако почне първо от нас, каква ще бъде сетнината на тези, които не се покоряват на Божието благовестие?” (1 Пет. 4:17)” (пак там, с. 480).

30. Еврейската традиция отдавна е представяла Йом Кипур като ден на съд — ден, когато Бог сяда на Своя трон и съди света. Възпоменателните книги се отварят, всички минават пред Него и съдбата им се подпечатва. Вж. „Atonement, Day of”; *The Jewish Encyclopedia*; Morris Silverman, comp. and ed., *High Holyday Prayer Book* (Hartford, Conn: Prayer Book Press, 1951), pp. 147, 164. Йом Кипур донася утеха и уверение на явращите, защото това е „денят, когато страшното очакване на настъпването на съда най-после отстъпва пред увереното утвърждаване, че Бог не осъжда, а изобилно прощава на тези, които се обърнат към Него с покаяние и смирение” (*William W. Simpson, Jewish Prayer and Worship* [New York: Seabury Press, 1965], pp. 57, 58).

31. Вж. Arthur J. Ferch, „The Judgment Scene in Daniel 7” in *Sanctuary and Atonement*, pp. 163-166, 169.

32. По проблемите с тълкуванието за Антиох вж. W. H. Shea, *Selected Studies on Prophetic Interpretation*, pp. 22-55.

33. Shea, „Unity of Daniel” in *Symposium on Daniel*, ed. F. B. Holbrook (Washington, D. C.: Biblical Research Institute of the General Conference of Seventh-day Adventists, 1986), pp. 165-219.

34. „The Amazing Prophecies of Daniel and Revelation”; *These Times*, April 1979, p. 18. Вж. също Maxwell, *God Cares*, vol. 1, pp. 166-173; and chapter 13.

35. В земното светилище в Ден на умилоствението първосвещеникът влиза в Светая Светих, преустановявайки служенето си в първата част на светилището. „Така че, когато влезе в Светая Светих, за да извърши заключителното дело на изкуплението, Христос преустанови службата в първото отделение. Но когато тя приключи, тогава започна службата във второто отделение. При образната сянькова служба първосвещеникът напускаше Светая в Деня на умилоствението и влизаше при Бог, за да представи кръвта на жертвата за грях от името на всички израелтяни, покаяли се истински за греховете си. Така и Христос бе завършил само една част от Своята работа на ходатай, за да навлезе в друга част на делото Си, като с кръвта Си продължаваше да се застъпва пред Отец за грешниците” (*White, The Great Controversy*, pp. 428, 429).

36. Старият и новият превод на Кинг Джеймс представят еврейския термин *nitsdaq* като „ще се очисти”. Новият американски превод го предава като „ще се пречисти.” Терминът *очиствам* се среща и в най-ранните преводи на английски език като Епископската библия (1566 г.), Женевската библия (1560 г.), Кръчмарската библия (1551 г.), Голямата библия (1539 г.), Библията на Матей (1537 г.), Ковърдейл (1537 г.) и Уиклиф (1382 г.). Този превод идва от латинската Вулгата, според която думата *mundabitur*, „очисти”, произлиза от най-ранните гръцки версии на Стария завет — Септуагинта и Теодотион, в които е посочена думата *Katharisthesetai*, „ще бъде очистен”.

Повечето съвременни преводи не отразяват този традиционен вариант. Тъй като *nitsdaq* произлиза от глаголният корен *tsadaq*, който покрива цял спектър от значения, включително и „да направя праведен”, „да бъде праведен”, „оправдан” и „защитен”, тези преводи представят *tsadaq* като „възстановен на правилното му положение”, „подходящо възстановен”, „отново посветен” и „възстановен”. Поетичният паралелизъм на Стария завет предоставя доказателства, че *tsadaq* може да е синоним на *taher*, „да бъде чист, пречистен” (Йов 4:17; 17:9), на *zakah*, „да бъде пречистен, чист” (Йов 15:14; 25:4) и на *bor*, „чистота” (Пс. 18:20). В такъв случай *nitsdaq* „включва в семантичния си спектър такива дейности, като „очистване”, „защитаване”, „оправдаване”, „поставяне на правилното място”, „възстановяване”. По какъвто и начин човек да представи еврейския термин на съвременен език, „очистването” на светилището включва действително очистване, както и дейности, като защитаване, оправдаване и възстановяване” (Hasel, „Little Horn: the Heavenly Sanctuary and the Time of the End: A Study of Daniel 8:9-14 в *Symposium on Daniel*, p. 453). Вж. също пак там, с. 448-458; Hasel, „The Little Horn: the Saints, and the Sanctuary in Daniel 8” in *Sanctuary and Atonement*, pp. 203-208; Niels-Erik Andreasen, „Translation of Nisdaq / Katharisthesetai in Daniel 8:14” in *Symposium on Daniel*, pp. 475-496; Maxwell, *God Cares*, vol. 1, p. 175; „Christ and His High Priestly Ministry”; *Ministry*, October 1980, pp. 34, 35.

37. Някои тълкуват „2300 вечери—сутрини” като само 1150 буквални дни. Но това противоречи на еврейската употреба. Карл Кел, редактор на Коментара на Кел и Делитц, пише: „Когато евреите искат да изразят отделено деня и нощта, компонентните части на ден от седмицата, тогава се изразява броят на двете. Те казват например 40 дни и 40 нощи (Бит. 7:4, 12; Изх. 24:18; 3 Ц. 19:8) и три дни и три нощи (Йона 2:1; Мат. 12:40), но не 80 или шест дни-и-нощи, когато искат да изразят 40 или три пълни денонощия. Еврейският читател не би могъл да разбере времеви период от 2300 вечери-сутрини като означаващ 2300 полудни или 1150 пълни дни, тъй като вечерите и сутрините при сътворението са съставлявали не половин, а пълни дни... Ето защо трябва да възприемаме думите такива, каквито са, т.е. да ги разбираме като пълни 2300 дни” (C. F. Kell, *Biblical Commentary on the Book of Daniel*, trans. M. G. Easton, in C. F. Kell and F. Delitzsch, *Biblical Commentary on the Old Testament* [Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1959], vol. 25, pp. 303, 304). За допълнителни аргументи вж. Hasel, „Sanctuary of Daniel 8” in *Sanctuary and Atonement*, p. 195; Hasel, „The Little Horn; the Heavenly Sanctuary and the Time of the End” in *Symposium on Daniel*, pp. 430-433; Siegfried J. Schwantes, „Ereb Boqer of Daniel 8:14 Re-Examined” in *Symposium on Daniel*, pp. 462-474; Maxwell, *God Cares*, vol. 1, p. 174.

38. Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, vol. 2, p. 985; vol. 3, pp. 252, 743; vol. 4, pp. 397, 404. За принципа, че един пророчески ден представлява буквална година вж. Shea, *Selective Studies on Propetie Interpretation*, pp. 56-93.

39. Вж. например Hasel, „Sanctuary in Daniel 8” in *Sanctuary and Atonement*, pp. 196, 197; Shea, „Unity of Daniel” in *Symposium on Daniel*, pp. 220-230.

40. Анализът на еврейските писания като Мишна разкриват, че макар да е възможно

chathak да означава „определям,” по-често срещаната му употреба е „да приключи с идеята за отрязване” (Shea, „The Relationship Between the Prophecies of Daniel 8 and Daniel 9” in *Sanctuary and Atonement*, p. 242).

41. Gesenius, *Hebrew and Chaldec Lexicon to the Old Testament Scripture*, trans. Samuel P. Tregelles (Grand Rapids: W. B. Eerdmans, reprint, ed., 1950), p. 314.

42. Вж. Ferch, „Commencement Date for the Seventy Week Prophecy” in *70 Weeks, Leviticus, and the Nature of Prophecy*, pp. 64-74.

43. От Дан. гл. 8 става ясно, че 2300 денонощия трябва да покриват дълъг период от години. Задава се въпросът: „Докога се простира *видението*?” (Дан. 8:13). Терминът *видение* е същият, използван в стихове 1, 2. В такъв случай, когато ангелът поставя въпроса „Каква е продължителността на *видението*?”, той очаква отговор, покриващ цялото *видение* от първия животински символ, през втория животински символ, през символа на рога до края на времето, както е посочено в Дан. 8:17, 19. Че 2300-та денонощия отговарят на този въпрос, посочва ясно, че те трябва да покриват периода от Мидо-Персийската империя до края на времето, загатвайки, че денонощията отговарят на години.

44. Срв. Damsteegt, *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, pp. 14,15; Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, vol. 4.

45. Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, vol. 4, p. 404.

46. Вж. например Francis D. Nichol, *The Midnight Cry* (Washington, D. C.: Review and Herald, 1944).

47. Вж. Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, vols. 1-4; Damsteegt, *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, pp. 16-20.

48. Вж. Damsteegt, *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, pp. 103-146; White, *The Great Controversy*, pp. 423-432.

49. Froom, *Movement of Destiny*, p. 543.

50. Holbrook, „Light in the Shadows”, p. 34.

51. White, *Christ's Object Lessons*, p. 310.

52. Holbrook, „Light in the Shadows”, p. 35.

53. Краят на благодатното време за човека настъпва, когато покаянието вече не е възможно. Този край може да настъпи по един от трите начина: **1)** при смъртта; **2)** когато е извършен непрощим грях (Мат. 12:31,32; Лука 12:10); **3)** когато благодатното време приключи за всички точно преди Второто пришествие. Докато Христос служи като Първосвещеник и Ходатай между Бог и човека, милостта е на разположение. „Никаква присъда не може да бъде изпълнена без милост, докато не приключи служенето на Христос като свещеник. Но седемте последни язви биват излети, без да са примесени с милост (Откр. 14:10; 15:1), следователно те биват излети след като Христос преустанови Своите пледоарии и благодатното време е свършило” (Юрая Смит в *SDA Encyclopedia*, rev.ed., p. 1152).



КНИГАТА НА ПРОРОК ДАНИИЛ					
Тълкувание	Гл. 2	Гл. 7	Време (Гл. 7)	Гл. 8	Време (Гл. 8, 9)
Вавилон Мидо-Персия Гърция Разделена на	Злато Сребро Бронз	Лъв Мечка Леопард 4 глави		--- Овен Козел 4 рога	457 г. пр. Хр.
Рим (езически)	Желязо	Четвъртият звяр		Малкия рог	
Рим разделен (Европа)	Желязо/кал	10 рога	538 г. сл. Хр. 1260 години 1798 г. сл. Хр.	ПЪРВОТО ИДВАНЕ НА ХРИСТОС - ЗАПОЧВА ХРИСТИЯНСКАТА ЕРА	Христовата свещеническа служба в небесното светилище Дан. 9:24; Евр. 8 - 9
Рим (папски)		Малкия рог		Малкия рог	
ВТОРОТО ИДВАНЕ НА ХРИСТОС	Камъкът	Съд (в нвбвто)		СВЕТИЛИЩЕТО ОЧИСТЕНО (в небето)	1844 г. сл. Хр.
Божие царство	Става планина	Божие царство		[Божие царство]	2300 ГОДИНИ 457 г. пр. Хр. - 1844 г. сл. Хр.